

Dabartinei ŽEMALĖS bažnyčiai – 200 metų

Povilas ŠVEREBAS

Žemalė urbanistine prasme – išskirtinė gyvenvietė ne tik Mažeikių rajone, bet ir Lietuvoje, nes yra išlikę trys senieji jos segmentai, apjungiantys vietovę. Buvusį dvarą žymi dvigubų parko alėjų likučiai ir griūvantys paskutiniai dar išlikę jo ūkiniai pastatai. Gatviniam kaimui atstovauja du keliukai su jų sandūroje stovinčiu dviejų kryžmų Baltuoju kryžiumi, pastatytu, kad saugotų vietovę nuo maro. Privilegijuotą bažnytkaimį primena jau kiek sudarkyta turgaus aikštės erdvė bei prie jos besiglaudžiantis akmens mūro katalikų šventovė.

Ne viename Žemalės parapijinės bažnyčios inventoriuje, vizitacijos akte yra nurodyta, kad ji iškilo 1826 metais. Lėšas šios šventovės statybai paaukojo Sedos dvarininkas, Žemalės-Repšių dvarų savininkas Vladimiras Gadonas bei tuometis parapijos klebonas Adomas Gecevičius. Yra pagrindo manyti, kad ši bažnytėlė – tretieji Dievo namai Žemalėje. Kazys Misius, tyręs šios parapijos istoriją, yra nurodęs, kad 1731 m. Žemalėje jau stovėjo koplyčia. Ji 1752 m., tuometiniam Žemalės-Repšių dvarų savininkui, Alkiškių seniūnui Kazimierui Pilsudskui suteikus fundaciją, buvo perstatyta. Nuo tada čia stovėjo medinė Viešpaties Apreiškimo Švč. Mergelei Marijai bažnyčia. Praėjus metams vyskupas Antanas Domininkas Tiškevičius jai suteikė parapijines teises. Parapija buvo nedidelė. Ją sudarė miestelis, minėtas dvaras ir 8 kaimai, iš kurių keturi buvo bajor-kaimiai. Parapijiečių ambicijos ne tik padėjo turtinti šventovę, bet ir sudarė galimybę išlaikyti bei kurti šios vietovės naujas tradicijas ir kelti jų lygį. Gal todėl žemališkiai dabar kiekvienam renginiui stengiasi suteikti kokį nors su jų kraštu susijusį akcentą. Pavyzdžiui, tradicine tapusi Baltoji vakarienė yra susieta su šv. Mišiomis už visus Žemalėje gyvenančius ar gyvenusius bei mirusiuosius. Meldžiamasi ne tik bažnyčioje ar Lėlaičių koplyčioje, bet ir prie Baltojo kryžiaus, o renginio akcentu būna kokio nors jų vietovei svarbaus fakto ar įvykio priminimas. Pernai vakarienė buvo skirta Žemalės herbo pristatymui, o

Žemalės Viešpaties Apreiškimo Švč. Mergelei Marijai bažnyčia. Nuotrauka P. Šverebo, 2026 m.

šiomet – dabartinės bažnyčios pastatymo jubiliejui.

Žemališkiai nėra užmiršę, jog prieš 200 metų jų gyvenvietėje iškilo išskirtinė akmens mūro, Kuršo šventovėms būdinga, klasicizmo ir romantizmo bruožų turinti bažnyčia, už kurią jie dėkingi V. Gadonui ir A. Gecevičiui. Renginio metu apie šios bažnyčios architektūrą ir vidaus įrangą papasakojo dailės istorikė, Vilniaus dailės akademijos Telšių fakulteto docentė dr. Liepa Griciūtė. Ji trumpai apibūdino dabartinių altorių ikonografiją ir dekorą, priminė, kad už centrinio altoriaus yra išlikę ant sienos iliuziškai nutapyto pirmojo šios bažnyčios altoriaus fragmentai su apaštalų šv. Petro ir Pauliaus figūromis.

Žemalės bažnyčios jubiliejaus proga pravartu prisiminti jos fundatorius bei jų likimą.

V. Gadoną mums puikiai pristato Vilniaus universiteto profesorės habil. dr. Tamaros Birašauskaitės straipsnis, paskelbtas leidinyje „Lietuvos istorijos metraštis 1997“ (1998) ir Vilniaus dailės akademijos profesoriaus dr. Adomo Butrimo spaudai parengta knyga „Žemaičių kunigaikštystė bajorų Gadonų raštuose“ (2019). Na o apie A. Gecevičių pavienių faktų galima rasti tik leidinyje „Žemalė – D. Poškos gimtasis kraštas“ (2007). Pateikiu apibendrintus minėtose publikacijose paskelbtus duomenis ir juos papildysiu naujais faktais.

V. Gadonas (herbas Zavadiniec) gimė Sedos dvare, kuris iš Kuršo atsikėlusiai giminei priklausė nuo 1638 metų. Visi apie V. Gadoną rašę autoriai pažymi, kad jo giminė darė didelę įtaką Žemaitijos politiniam ir kultūriniam gyvenimui.

Lietuvos valstybės istorijos archyve yra išlikusi

Sedos Romos katalikų bažnyčios (RKB) gimimų registracijos 1769–1784 m. knyga. Joje yra įrašas, kuriame nurodyta, kad 1775 m. spalio 10 d. Sedos vikaras Jurgis Montkevičius pakrikštijo kūdikį Ladimirą Dionizą, gimusį spalio 9 dieną 8 valandą vakaro. Jo tėvai buvo dauggalis ponas Raseinių kapitonas ir Žvirgždžių seniūnas Gadonai – Antanas ir Sibilė, kilusi iš Butlerių. Vaiko krikšto tėvai buvo apaštališkasis protonotaras, Sedos klebonas Jonas Mykolas Senko-Domaševičius su didžia ponia Eleonora Turovska Slonimo rotmistro (rothiemagister) žmona, o asistentai – Liudvikas Ausėnas (?) (Owsiany) Valkovysko rotmistras su netekėjusia Uršule Gadonaite bei Sedos vikaras Jurgis Monkevičius su Valkovysko rotmistriene Pranciška Ausėniene.

Krikštytųjų išskirtinumą rodo ne tik gausus krikštėvių būrys, bet ir jų pareigos bei titulai. Šiame įrašė Sedos klebonas J. M. Domaševičius nurodė savo dvigubą pavardę. Vikaro pavardę vienur paminėta kaip Montkevičius, kitur – Monkevičius, tačiau tikriausiai tai yra tas pats asmuo (kitų parapijiečių vaikų krikštų įrašuose jis yra paminėtas kaip Monkevičius).

Iš Gadonų geneologinio medžio matosi, kad Uršulė buvo Antano sesuo, kuri vėliau savo ranką atidavė Žemaitijos kunigaikštystės paručikui Jonui Huščiai. Gyvendama su juo santuokoje ji susilaukė vienos dukters ir trijų sūnų. Dukra ištekojo už Monkevičiaus, kurio vardas nenurodytas.

Huščių žemių valdos keitėsi, kol jie įsikūrė Naudvarėje, netoli Repšių. A. ir S. Gadonų naujagimio pirmasis vardas Vladimiras užrašytas be pirmosios raidės „V“. Nieko nuostabaus, nes dar ir vėlesniais laikais Vladislavai buvo vadinami Ladislavais. Pavyzdžiui, ant 1884 m. išlieto Gegrenų varpo, kuris skirtas šv. Vladislavui, šio šventojo vardas parašytas be „V“ raidės.

Kavalerijos rotmistras tada prilygo sausumos kapitonui ir buvo daugiau garbės titulas nei reali karinė tarnyba.

Vladimiras, kaip ir daugelis kitų Gadonų giminės vyrų, mokėsi Kražių gimnazijoje. Jis buvo pažangus mokiniys, baigdamas trečiąją klasę buvo apdovanotas sidabro medaliu. Tokį apdovanojimą tarp visų klasių mokinių tais metais gavo tik du mokiniai, o vienas buvo įvertintas aukso medaliu. Vėliau V. Gadonas studijavo Vilniaus vyriausioje mokykloje, kitaip tariant, universitete, baigęs jį ėjo įvairias aukštas pareigas. Jis yra dirbęs Vilniaus gubernijos tribunolo teismo asesoriumi, buvo išrink-

tas Telšių pavieto bajorų maršalka, kurį laiką buvo ir šios apskrities mokyklų garbės prižiūrėtojas.

V. Gadonas buvo demokratinį pažiūrų dvarininkas. Jis savo dvare panaikino baudžiavą ir norėjo, kad tai būtų padaryta visoje Rusijos imperijoje, todėl 1817 m. pasirašė manifestą carui dėl baudžiavos panaikinimo. Jis rūpinosi ir žydų tautybės žmonių didesniu integravimu į Abiejų Tautų Respublikos (ATR) gyvenimą. Savo dvaro valstiečius mokė ūkininkauti, naudoti sėjomainą, diegti naujas žemės kultūras. Jo dėka sėdiškiai pradėjo sodinti bulves, sėti vikius ir dobilus. Jis buvo ir didelis savo valstybės, gimtojo krašto patriotas. Siekdamas, kad būtų atkurta ATR, dalyvavo Tado Kosciuškos sukilime, prisijungė prie Napoleono Bonaparto žygio į Rusiją, vadovavo 1831 m. sukilimui Telšių paviete. Sukilimui pralaimėjus, pasitraukė į Prūsiją, o vėliau į Prancūziją, ten 1842 m. ir mirė. Jo palaikai amžinam poilsui atgulė Prancūzijos Nanci miesto kapinėse. Ant antkapinio paminklo buvo užrašyti tokie jo valią atspindintys žodžiai: „Kai Dievas prikels kape užmigdytą Tėvynę, // Kraštiet! Surink mano pelenus ir palaidok Žemaitijoje.“ Į karstą jis prašė įdėti gimtosios Žemaitijos žemės, paimitos nuo Baltijos jūros kranto.

V. Gadonas, kaip Apšvietos laikotarpio žmogus, išaugęs ATR kultūrinėje terpėje, ir būdamas emigracijoje rūpinosi mokyklų steigimu, siekė, kad vaikus mokytų gimtosios lenkų kalbos. Jis buvo ir rašto žmogus. Labiausiai yra žinomas jo darbas „Žemaičių Kunigaikštystės statistika“, išleista 1839 m. Prancūzijoje. Jame pateiktas to laikotarpio mūsų krašto geografinis ir istorinis-politinis bei etnografinis pjūvis. Šis jo darbas nėra praradęs savo vertės ir šiais laikais.

V. Gadono žodžiai nesiskyrė nuo darbų. Jis rėmė mokyklų steigimą Telšių paviete, tuo rūpinosi net būdamas emigracijoje. Stačiatikiška carinė Rusija spaudė kitatikius, todėl neatsitiktinai V. Gadonas rėmė katalikus ir judėjus. Jis sąmoningai finansavo naujos Žemalės bažnyčios statybą, o kitoje turgaus aikštės pusėje, anot buvusio žemališkio Joselio Turko, dabartinės parduotuvės vietoje pastatė sinagogą žydams.

Kodėl Sedos dvaro savininkas didelį dėmesį skyrė Žemaičiai? Tai lėmė jo pasaulėžiūra ir santuoka.

Kai 1822 m. mirė Jonas Pilsudskis (iš šios giminės yra kilęs ir tautinės Lenkijos valstybės kūrėjas, maršalas Juzefas), nepalikdamas palikuonių, jis Repšių-Žemalės dvarą su dideliais įpareigojimais giminaičiams

(Nukelta į 12 p.)

ir vietiniams gyventojams paliko puseserei Teklei Šiukštaitei, kuri ištėkėjo už Vladimiro Gadono. Jis, kol 1827 m. valdą pardavė Grossams, ja ir rūpinosi.

Mažeikių muziejuje yra saugoma Žemalės RKB santuokų įrašų registracijos 1810–1827 m. knyga. Padedant muziejaus direktoriaus pavaduotojai ir vyr. fondų saugotojai Raimondai Ramanauskienei, man pavyko susipažinti su jos turiniu. Joje yra įrašas, kuriame nurodoma, kad Sedos klebonas Stanislovas Raubickis 1822 m. spalio 8 d. Repšių koplyčioje sutuokė Telšių pavieto maršalką, nevedusį V. Gadoną su netekėjusia T. Šiukštaite. Liudininkai, patvirtinę, kad jaunavedžiai susituokė laisva valia, buvo: Lenkijos karaliaus dvaro šambalionas, Telšių pavieto pakamorė Anupras Skarbekas Važinskis, Telšių pavieto b. pakamorė Jonas Gadonas, Lietuvos Vilniaus gubernijos ežių [ribų] teisėjas Marcellijus Šiukšta ir Telšių pavieto Pilies teismo prezidentas, taip pat komiteto narys ir buvęs jaunosios globėjas (apekūnas) Jonas Darevskis Veryga.

Taigi, vestuvėse liudininkais buvo svarbias pareigas užimantys asmenys, kurių dauguma – giminaičiai. M. Šiukšta buvo kilęs iš Medingėnų parapijos. Iš jos tikriausiai buvo ir jaunoji. Senieji repšiškiai dar žinojo, kur jų kaime kadaise stovėjo Repšių koplyčia, kurios jau prieš 30 metų nebuvo likę jokių pėdsakų.

Iš pradžių galvojau, kad gal jaunavedžiai susituokė ne Žemalės, o Sedos parapijoje, todėl perverčiau ir jos santuokų registracijos knygos įrašus nuo 1821 m. vidurio iki 1826 m. pabaigos. Joje pavyko rasti porą įdomių įrašų, kurie patvirtina didelę Gadonų giminės svarbą Žemaitijoje, o ypač Telšių paviete.

1821 m. rugpjūčio 25 d. Sedos parapijos klebonas S. Raubickis sutuokė telšiškį MD Anuprą Jacevičių su Sedos parapijiete MD Rože Gietautaitė. Santuokos liudininkais buvo: Telšių pavieto b. maršalka V. Gadonas, Telšių pavieto b. pakamorė Jonas Jeronimas Gadonas, Telšių pavieto ribų teisėjas Aleksandras Gorskis, prancūzų kavalerijos gvardijos paručikas, Telšių pavieto žemietijos teisėjas, riterių ordino kavaliarius Aloyzas Gadonas, lenkų kariuomenės paručikas Donatas Bilevičius, Žemaitijos žemės teisėjas Jonas Jankauskis, Telšių žemės teisėjas Liudvikas Gruževskis, Lenkijos gvardijos kapitonas ir garbės legiono kavaliarius Stanislovas Gadonas. Juozapo Ostrauskio pareigos ir titulai metrikoje nėra nurodyti.

1823 m. lapkričio 6 d. Sedos klebonas S. Raubickis, kuris metrikoje nurodė, kad yra ir Šventos

Luis F. De Villain, pagal L. T. Bordelio „Vladimiro Gadono portretas“. 1832 m. litografija iš Juozapo Stačevičiaus albumo „Les Polonais et les Polonaises de la Révolution du novembre 1830“, Paris, Imp. Et Fond de A. Pinard, 1832, iš Tautos muziejaus fotografijos archyvo Krokuvoje. Paimta iš knygos „Žemaičių kunigaikštystė bajorų Gadonų raštuose“ [spaudai parengė A. Butrimas], Vilnius: Vilniaus dailės akademijos leidykla, 2019, p. 43

teologijos magistras, sutuokė nevedusį chirurgą ir medicinos daktarą MD Joną Michalskį su netekėjusia MD Marijona Onichimevska. Santuokos liudininkais buvo: Telšių pavieto b. maršalka V. Gadonas, Telšių pavieto ribų teisėjas Felicijonas Gadonas, Telšių pavieto žemės teisėjas Liudvikas Gruževskis. J. Ostrauskis (čia taip pat nenurodytos jo pareigos) kaip ir Nerijaus (?) Prialgauskio.

Patys santuokos aktai surašyti lotyniškai, o paliudijimai lenkiškai. Atrodo, kad santrumpa b. reiškia byly – t. y. buvęs. Visi liudininkai buvo raštingi, nes patys pasirašė. Įdomu tai, jog jie caro laikais dar mini savo titulus ir pareigas, kurias turėjo Lenkijos karalystės arba Napoleono Bonaparto karo su Rusija laikais.

Liubomiras Gadonas (1831–1908) savo giminės genealogijoje yra nurodęs, kad A. Gadonas buvo apdovanotas Réunion ordinu, kuris buvo įteikiamas tiems, kurie prisideda prie naujų žemių prijungimo prie Prancūzijos imperijos. Žinodami, kad Vladimiras, Jonas Jeronimas, Aloyzas, Stanislovas ir Felicijonas Gadonai buvo broliai, galime suprasti, kokią įtaką jie turėjo tų laikų Telšių pavieto gyvenime. Dėl savo socialinės pa-

dėties, titulų jie tik didžių ponų [Magnus Dominus (MG)], kurie atitinka jų lygį, o ne eilinių bajorų [Generosus Domini (GD)] vestuvėse būdavo liudininkai.

Menininko L. T. Bordelio sukurtas V. Gadono portretas sudaro galimybę sužinoti daug faktų apie Žemalės bažnyčios fundatorių. Deja, geradario paskutinės valios – pargabenti jo palaikus ir palaidoti Žemaitijoje, neįmanoma įvykdyti. Būdamas gyvas Liubomiras nurodė, kad plečiant Nanci miesto kapines Vladimiro amžinojo poilsio vieta buvo sulyginta su žeme.

Kitaip yra su antruoju Žemalės bažnyčios fundatoriumi – kunigu A. Gecevičiumi. Jis palaidotas Žemalės parapijos kapinėse, jo kapo vieta žinoma iki šiol, žemališkai ją lanko. Ant kapo pastatytame lietiniame kryžiuje yra toks tekstas: „Cze ils // Kunigs // ADOMS // GIECEWICZE, Klebons Žemales, Fund. Bażniczės, // warpu yr wargonu miręs 1862 m. 18 d, Sausė // Fund. To križiaus kunigs // Albins Franckiewicz. // praej- // dams // sukal - // biek 3 // poterus“.

Iš Kazio Misiaus sudarytų Žemalės parapijoje dirbusių kunigų biogramų sužinome, kad A. Gecevičius gimė apie 1782 m., Žemalėje klebonavo nuo 1818 m. iki mirties. Rusų valdžia jį buvo suėmusi ir, apkaltinusi 1831 m. sukilėlių rėmimu, kalinio. Vėliau kunigas buvo išteisintas, bet iki 1842 m. gyveno policijos priežiūroje. Kryžių A. Gecevičiui pastatęs kunigas A. Pranckevičius į Žemalę dirbti altaristu buvo paskirtas 1907 m., mirė 1915-aisiais. Gyvendamas Žemalėje jis tikriausiai pastatė antkapinį kryžių klebonui A. Gecevičiui, šalia kurio kapavietės yra palaidotas ir pats A. Pranckevičius.

A. Gecevičiaus antkapinio paminklo įrašė nurodyta, kad jis šį pasaulį paliko sausio 18 d., o mirties registracijos įrašė pažymėta, kad sausio 22 d. buvo iškilmingai palaidotas parapijos kapinėse. Jį į paskutiniąją kelionę palydėjo Alsėdžių dekanas, Sedos klebonas Laurynas Barkauskis, 14 kunigų ir, kaip pažymima minėtame dokumente, gausi minia žmonių.

Klebono dosnumas rodo, kad jis tikriausiai yra kilęs iš šios parapijos, juolab, kad Žemalės kapinėse šalia jo palaidojimo vietos yra dvi kitų Gecevičių kapavietės. Šią versiją dar labiau sustiprina iš Gecevičių giminės kilusios Jurgitos Poškienės atsiųstas giminės genealoginis medis, kerojęs Žemalės parapijoje. Jame aptinkame ir Adomą Gecevičių, kuris turėjo tris brolius – Simoną, Stanislovą ir Povilą. Jų tėvas buvo Ambraziejaus sūnus Mykolas. Šios giminės herbas yra Košciesza.

Klebonas A. Gecevičius buvo ne tik dosnus ir ambicingas, bet ir supratingas. Jei ne jo pinigai, skirti bažnyčios statybai, tai Žemalės bažnyčia nebūtų iškilusi ir nebūtų šiame krašte tokia išskirtinė. Daug ką apie šio klebono asmenybę pasako ir kiti jo darbai. 1839 m. A. Gecevičius Žemalės šventovei paaukojo vargonus, 1847 m. pagamino du varpus. Vargonus restauravęs dr. Girėnas Pavilionis yra pažymėjęs, kad jie pranoksta bažnyčią.

Gecevičių giminės herbas Košciesza.
Nuotrauka iš: Vikipedija. Laisvoji enciklopedija

Instrumentas išsiskiria savo akustiniu būgnu ir Vox Humana (žmogaus balsą pamėgdžiojančiu) registru. Tokį registrą turi tik kelios Lietuvos bažnyčios. Klebono parapijai padovanoti varpai taip pat yra išskirtiniai. Jie buvo užsakyti pas įžymiausių tų laikų Rusijos liejiką Ivaną Makarovičių Stukolkina, kuris gamino

(Nukelta į 14 p.)

Kunigo A. Gecevičiaus kapavietė Žemalės kapinėse. Nuotrauka P. Šverebo, 2026 m.

instrumentus ir Sankt Peterburgo Isakijevo bokštui. Tai vieninteliai šio Valdajaus meistro, tuo metu dirbusio jau Sankt Peterburge, varpai Lietuvoje. Anksčiau jo pagamintą instrumentą turėjo ir Kauno Šv. Gertrūdės bažnyčia.

2023 m. žemališkiai, padedant Mažeikių rajono savivaldybės Kultūros, sporto ir paminklosaugos skyriaus vedėjai Rūtai Končiūtei-Mačiulienei, remiant AB „ORLEN Lietuva“ ir šios įmonės tuometinio generalinio direktoriaus Michalo Rudnickio rūpesčio dėka, atidengė atminimo lentą, skirtą parapijos įkūrėjui vyskupui A. Tiškevičiui ir fundatoriui K. Pilsudskiui. Ją suprojektavo Vilniaus dailės akademijos Telšių fakulteto dekanas prof. Ramūnas Banys, o padedant dailininkei Linai Kalinauskaitei, sukūrė skulptorius doc. Marius Norkus. Projektuojant šią atminimo lentą, turėdamas galimybę menininkams pasakiau, kad kitoje centrinių durų pusėje reikėtų antros atminimo lentos, kurioje būtų įamžinanti dabartinės bažnyčios statytojai.

Žemalės bendruomenė, kuriai vadovauja Paulius Pocevičius (keletas bajorų Pacevičių yra nurodyta XIX a. Žemalės parapijos gyventojų surašymų dokumentuose), o jam talkina seniūnaitė Kristina Osinskienė, bažnyčios vargonų restauravimo metu ir organizuodami įvairius renginius parodė savo gebėjimą sutelkti žmones. Minėjime dalyvavusi Mažeikių rajono savivaldybės vicemerė Živilė Keršytė tai akcentavo. Ji Žemalės bendruomenę apibūdino kaip bendruomeniškiausią rajone. Gal žemališkiai, padedant savivaldybei ir rėmėjams, ryžtųsi dar vienam rimtam iššūkiui – padarytų minėtą antrąją atminimo lentą, juolab kad jie visada sulaukia Tirkšlių parapijos klebono ir jų bažnyčią aptarnaujančio kanoniniko dr. Petro Smilgio pagalbos.

Grupė Žemalės bendruomenės narių ir jų svečių prie Baltojo Kryžiaus. Nuotrauka P. Šverebo, 2026 m.

Sluoksnis po sluoksnio į bronzos amžiaus pajūrį

Kukuliškių piliakalnio ir gyvenvietės
2026 metų archeologiniai tyrimai

Linas RAGAINIS

Nuotraukos autoriaus

Archeologinių kasinėjimų būna įvairių, tarp jų – švarių ir nelabai. Kukuliškių piliakalnio tyrimai neabejotinai priklauso pastariesiems. Tris savaites čia dirbant purvas spėjo tapti ne tik darbo aplinka, bet ir beveik nuolatinis palydovu. Vakare tekdavo plauti ne tik save patį, bet kartais ir dušą, kurio vaizdas pradėdavo rodyti aiškius naujo kultūrinio sluoksnio formavimosi požymius. Tačiau būtent drėgmė ir purvas Kukuliškiuose išsaugojo tai, kas kitose vietose būtų seniai sunykę: medieną, žievę, kaulus, augalų pluoštus, šieno sluoksnius, tvarto grindis primenančias sutripto mėšlo plutas, tekstilę ir net prieš beveik tris tūkstančius metų mindžiotos buities pėdsakus.

2026 m. Kukuliškiuose vyko jau septintasis archeologinių tyrimų sezonas. Tyrimams vadovavo Klaipėdos universiteto Baltijos regiono istorijos ir archeologijos instituto archeologė dr. Miglė Urbonaitė-Ubė, o ekspedicijoje dirbo tyrėjai, studentai ir prie komandos prisidėję kiti dalyviai. Tyrinėta vėlyvojo bronzos amžiaus, maždaug 800–400 m. pr. Kr., datuojama gyvenvietė.

Pirmąją tyrimų dieną bronzos amžiaus pėdsakų dar beveik nematėme. Pirmiausiai teko nukasti vietomis iki pusės metro storio vėjo supustyto smėlio sluoksnį. Ankstesniuose Kukuliškių tyrimuose tokie eolinio smėlio klodai buvo siejami su pajūryje vykusiais intensyviais pustymais. Po šiuo šviesiu, palyginti steriliu sluoksniu pasirodė tamsesnis kultūrinis sluoksnis – žmonių gyvenimo palikimas.

Kukuliškius iš kitų tyrinėtų vietovių ypač išskiria tai, kad 2026 m. tirtoje vietoje šis sluoksnis išliko beveik nesuardytas. Nuo bronzos amžiaus sluoksnių susidarymo iki smėlio pustymų čia nebuvo ariama – priešingu atveju ploni organiniai klodai, medinės konstrukcijos ir radinių sankaupos būtų buvusios sujauktos. Vėliau vietą užklojo storas nederlingo smėlio sluoksnis, kuriame ką